

Net
Szoftver
Hardver
Telekommunikáció
Tudomány
Üzlet
Szórakozás
Jog
Környezet
Úrkutatás
Biotechnológia
Archívum
Mellékletek
Hoaxkabel
Szilikon Vali
Discovery
Infojog
Cyberia
Linux
Digicam
IT-biztonság
Prohardver

Fordítógépek harca

Morphologic és Dativus fordítószoftver

[case](#)
2005. november 26., szombat 12:14

Ahhoz képest, hogy gépek, elég jól fordítanak, de egy nyelvvizsgán jó eséllyel megbukna mind a kettő. Kielezett küzdelemben a nádpálcával és kukoricacsutkával trenírozott emberi agy nyerte a Morphologic és a Dativus fordítószoftverei között rendezett háziversenyt.

 [Küldje el ezt a cikket barátjának, ismerősének!](#)
 [Nyomtatható változat](#)

We got on without fordítószoftver until years, then sudden now two was. Bocsánat, újrakezdem.

Évekig elvöltünk angol-magyar fordítószoftver nélkül, aztán most hirtelen lett egyszerre kettő. A Word helyesírás-ellenőrzőjének magyar változatáról ismert Morphologic után nem sokkal egy székesfehérvári cég, a Dativus is előállt egy gépi fordítóval. Tökéletes eredményt egyik program sem ígér, és nem is nyújt, mert ahhoz, hogy egy gép teljes egészében felválthassa az emberi fordítót, gondolkodni kellene tudnia, azt meg nem tud. A MorphoWord készítői azt mondják, még arra is várni kell, hogy a gépi fordítás és az így keletkezett nyers szöveg utólagos szerkesztése együtt kevesebb időt vegyen igénybe, mint a hagyományos módszerrel (aggyal) végzett fordítás; a konkurens Dativust hasonló okok miatt nem is fordítószoftvernek, csak "fordítást segítő programnak" nevezik alkotói.

A tesztek a készítőket igazolják: a gép tényleg nem tud gondolkodni. Néha nehézségei támadnak, ha meg kell határoznia, milyen szófajú egy szó, küzd, ha szinonimák közül kell választania, mert nincs fogalma a kontextusról, sokszor elrontja a szórendet, és olyan nyelvtani hibákat vét, amelyeket egy kisgyerek sem követne el - a stílusról már nem is beszélve, mert az nincs neki. A szókinccse viszont egy nyelvészprofesszoréval vetekszik - jó esetben tudja, hogy van angolul az empiriokriticismus, a sperhakni és az agyhalál -, és amit tud, azt megbízhatóan, következetesen, fáradhatatlanul hozza. Ha nem is egy Shakespeare, legalább egy Fidel Castro.

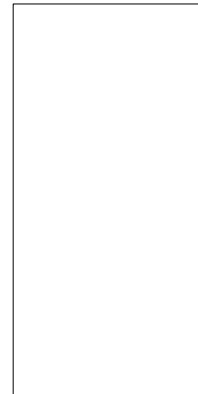
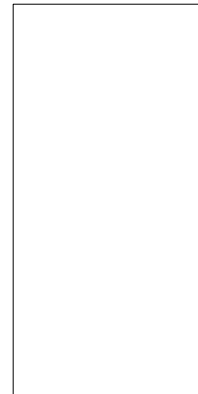
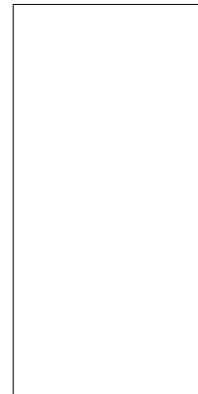
Kullancs és óriás

A két program egyértelműen tanúskodik a két vetélytárs, a Dativus és a Morphologic eltérő fejlesztési filozófiájáról és üzletpolitikájáról. A 20 000 forintos MorphoWord leginkább jóindulatú kullancsra hasonlít: a telepítés után beépül a Microsoft szövegszerkesztőjébe, az ikonok között figyel, aztán kattintásra feléled, és az előzőleg kijelölt angol nyelvű szöveget automatikusan nyíló új Word-ablakban jeleníti meg úgy, hogy az eredeti szöveget is beidézi a dokumentumba. A program "rendes" szótárként nem használható, hiszen nincs kereshető vagy böngészhető, klasszikus szólistája, ráadásul csak angolról magyarra fordít, visszafelé nem. (A Morphologic szótárprogramjait, így az Akadémiai Kiadó Ország-hírel nagyszótárára épülő Akadémiai Mobimouse Pluszt külön lehet megvásárolni, a boltban 18 750, online 15 000 forintért.)

Ehhez képest jó vételnek tűnik az ugyancsak 15 000 forintos Dativus, amely igazi *stand alone* alkalmazás: elsősorban szótár (sőt "óriásszótár"), amely mintegy kiegészítő szolgáltatásként tartalmaz egy fordítást segítő programot is,

hirdetés

Könyvvásár

Lakáskei

Típus

válasszon
Lakás 50 M alatt
Lakás 50 M felett

Térség

IBM eServer xSeries 226 Express

- Akár 2 Intel® Xeon™ processzorral a jobb teljesítményért és elérhetőségért
- Redundáns hot-swap táp és hűtés. Nagy kapacitású I/O és tárhely támogatás.

amely kívánságra oda-vissza, tehát magyarról angolra is működik. A lefordítandó szöveget egy ablakba kell írni vagy másolni; egy másik ablakban jelenik meg a fordítás, egy harmadikban pedig a program javaslatai arra az esetre, ha nem tud dönteni több lehetséges megoldás között. A program .doc, .rtf. és .txt kiterjesztésű fájlokkal is elboldogul.

Showtime

Mivel arra a Morphologic és a Dativus is felhívja a figyelmet, hogy a programoktól nem várható tökéletes fordítás, ezért nem Shakespeare-rel vagy Fidel Castróval, hanem egyszerű, nyelvkönyvbe illő mondatokkal teszteltük a két szoftvert. A mondatok a zompist.com-ról származnak, és életszerű helyzetekben, így szállodában, étteremben, a helyiekkel való ismerkedéskor, utazás vagy városnézés közben használhatók nagy sikerrel.

Íme az eredmény:

1. *Don't you speak English?*

MorphoWord: Nem beszéled az angolt?

Dativus: Nem beszélsz angolul?

2. *No, I've always enjoyed simple-minded ethnic humor.*

MorphoWord: Nem, mindig élveztem az egyszerű etnikai humort.

Dativus: Nem, mindig élveztem szimpla etnikai hangulatot.

3. *You're very pretty for a foreigner.*

MorphoWord: Te egy külföldinek nagyon csinos vagy.

Dativus: Vagy szánya egy külföldinek.

4. *That's got to be silicone.*

MorphoWord: Azt megkérík, hogy legyen szilikon.

Dativus: Szilícium az elkezdett lenni.

5. *I bet those machine guns are fake.*

MorphoWord: Fogadok, hogy azok a gépfegyverek hamisak.

Dativus: Lefogadom, hogy azok a géppisztolyok hamisak.

6. *Follow that car.*

MorphoWord: Kövessed azt az autót.

Dativus: Kövesd azt az autót.

7. *I'm a personal friend of the Ambassador.*

MorphoWord: Én a nagykövet egy személyes barátja vagyok.

Dativus: A Nagykövet egy személyes barátja vagyok.

8. *You call this beer?*

MorphoWord: Sörnek nevezed ezt?

Dativus: Hívod ezt a sört?

Nehéz eldönteni, melyik program fordít jobban: egyes esetekben a Dativus változata magyarról hangzik (Nem beszélsz angolul?; Kövesd azt az autót), máskor a MorphoWord a jobb, mert a "humor"-t sikeresen humornak fordítja, a "silicon"-t pedig szilikonnak, és nem szilíciumnak, mint a konkurencia. Az igazán "nehéz" idiomatikus kifejezésekbe azonban mindkét programnak beletörök a bicskájá: a "You're very pretty for a foreigner" azt jelenti, "jól nézel ki ahhoz képest, hogy külföldi vagy", a "That's got to be silicone" pedig csak annyit, hogy "Ez biztos szilikon" - ezekkel egyik program sem boldogult.

Az eredmény ne riasszon el senkit. Egyrészt ez a teszt korántsem tudományos igényű, másrészt ha valaki egy kukkot sem tud angolul (vagy magyarul), még mindig jobban jár bármelyik fordítószoftverrel, mintha az Ország-szótárral a párnája alatt aludnia.

Dativus akkuzatívuszban

A Dativus adatbázisa csaknem 750 000 kifejezés- és szópárt, illetve 564 000 mondatmintát tartalmaz, és így a szoftver néhány éves online jelenlét után a cég szerint mára a "legbővebb, legkiterjedtebb szótárra nőtte ki magát Magyarországon". Ezt viszont cáfolja a versenytárs Morphologicak kapcsolatban álló Akadémiai Kiadó, amelynek Angol-magyar Nagyszótárában 1 154 326 jelentéspár található, és így a kiadója szerint továbbra is a legnagyobbak számít. Az Akadémiai Kiadó munkatársai egy az Indexhez eljuttott körlevélben "hírelrontó és nyilvánvalóan hamis" állításnak nevezik a Dativus állítólagos méretbeli elsőségét: szerintük "... az Akadémiai Nagyszótárnak csak ... a 748 000 jelentéspárnál kell nagyobbnak lennie, annál meg nagyobb is."

Az Akadémiai Kiadó számos gyanús egyezésre is felhívja a figyelmet a Dativus Óriásszótára és az annál jóval korábbi, Ország László nevével fémjelzett Angol-magyar Nagyszótár között. A Dativus meghatározásai, példamondatai helyenként kísértetiesen hasonlítanak az Ország-féle munkában találhatóakra, figyelmeztet az Akadémiai Kiadó. A "datál" ige meghatározásánál a Nagyszótár példamondata így hangzik: "az 1545-50 közötti évekre datál", ami szó szerint ugyanaz, mint a Dativus Óriásszótárában; a "busz" címszót mindkét szótár a 21-es busszal illusztrálja, az "odább" mindkettőben 60 kilométerrel van odább, a "körzet" mindkét helyen három mérföldes, és a "dzsesszené"-ről is mindenkinek ugyanaz jut az eszébe: a "8/4-es boogie-woogie", mi más.

A Dativus munkatársai nem értik a kísérteties hasonlóság okát. Kertész Judit, a cég nyelvészeti vezetője azt mondta, hogy a Dativus még évekkal ezelőtt megvásárolt egy cégtől egy nyelvi adatbázist, valószínűleg abból kerültek a kérdéses kifejezések az Óriásszótárba.

Kapcsolódó anyagok

['Ez a program nem még rátermett'](#)

[A hülye szót nem illik papírra \(képernyőre\) vetni!](#)

[Ötöst adott a robottanár](#)

[Ingyenes fordítóprogramok tesztje](#)

[Szótár nap mint nap](#)

Linkek

[Dativus](#)

[Morphologic](#)

hirdetés

www.edigital.hu akciók ingyenes házhozszállítással

The advertisement features a grid of eight products with their respective prices in Hungarian Forint (Ft) displayed in large yellow text over the images:

- Konica Minolta DiMAGE Z6:** 79 800 Ft
- Canon Digital IXUS 80:** 66 000 Ft
- Real Power CGA-S006 akku:** 4 800 Ft
- Logitech X-530 5.1 hangfal:** 16 560 Ft
- Varta Easy Energy Pocket töltő + akku:** 4 800 Ft
- Panasonic DMC-FZ30:** 137 400 Ft
- Nikon D50 Tekete (+ DX 18-85mm):** 159 000 Ft
- Kodak EasyShare C830:** 29 900 Ft

[Impresszum](#) | [Hirdetési árak](#) | [Szerzői jogok](#)

© 2005 Index.hu Rt